

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या क्षेत्रिय
आस्थापनेवरील प्रशासन व लेखापरिक्षण
विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांचेकरीता
शिस्तभंगविषयक कारवाईच्या अनुषंगाने सक्षम
प्राधिकारी घोषित करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: विभाचौ-०४२५/प्र.क्र.२०५/५-स
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक: १७ जून, २०२५

वाचा :

- १) सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: वशिअ-२०१५/प्र.क्र.१७/विचौ-१,
दि.०७.०४.२०२५
- २) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे पत्र क्र.
जा.क्र.आस्था/सआ-९/शिस्त.प्राधिकरण/२०२५/८७६, दि. ०२.०५.२०२५

प्रस्तावना :

सामान्य प्रशासन विभागाच्या दि. ०७ एप्रिल, २०२५ रोजीच्या परिपत्रकान्वये शासकीय कर्तव्ये पार पाडीत असताना शासकीय कर्मचाऱ्यांकडून घडलेल्या अपराध, गैरवर्तणूक किंवा गैरवर्तनाच्या अनुषंगाने जेव्हा म.ना.से. (शिस्त व अपिल) नियम १९७९ अनुसार शिस्तभंगाची कार्यवाही करण्याचे योजिले जाते, तेव्ही अशी शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करताना ती सक्षम प्राधिकाऱ्याने निदेशित करणे अत्यावश्यक आहे. अन्यथा, सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेशिवाय आदेशीत केलेली विभागीय चौकशी तसेच देण्यात आलेली शिक्षा विधी अग्राह्य ठरते व त्यामुळे अपराधसिध्दी होवूनही संबंधित अपचाऱ्यास दिलेल्या शिक्षेची अमंलबजावणी होत नाही.

२. शिस्तभंगविषयक कारवाईच्या अनुषंगाने संविधानाच्या अनुच्छेद ३११ च्या खंड (१) अनुसार बडतर्फी व सेवेतून काढून टाकण्याची शिक्षा देण्याचे अधिकार संबंधिताच्या नियुक्ती प्राधिकाऱ्यापेक्षा दुय्यम प्राधिकाऱ्यास नाहीत. अन्य शिक्षांच्या बाबतीत नियुक्ती अधिकाऱ्यास दुय्यम असलेल्या अधिकाऱ्याकडे अधिकार सोपविता येतात. यानुषंगाने सामान्य प्रशासन विभागाने संदर्भीय क्र. १ येथील दि. ०७.०४.२०२५ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये, सर्व प्रशासकीय विभागांना त्यांचे नियंत्रणाखालील अधिकारी/कर्मचारी यांचेकरीता शिस्तभंगविषयक सक्षम प्राधिकारी कोण असतील, याबाबतचे आदेश निर्गमित करणेबाबत सूचित केले आहे.

३. त्यास अनुसरून सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या क्षेत्रीय आस्थापनेवरील प्रशासन व लेखापरिक्षण विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांचेकरीता शिस्तभंगविषयक कारवाईच्या अनुषंगाने सक्षम प्राधिकारी घोषित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. यानुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे अधिनस्त प्रशासन व लेखापरिक्षण विभागातील अधिकारी/कर्मचारी यांचेकरीता शिस्तभंगविषयक कारवाईच्या अनुषंगाने खालील विवरणपत्रात नमूद केल्याप्रमाणे सक्षम प्राधिकारी घोषित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या नियंत्रणाखालील अधिकारी/कर्मचारी यांचे शिस्तभंगविषयक सक्षम प्राधिकारी खालीलप्रमाणे:-

अ. क्र.	पदनाम गट (अ/ब/क/ड)	नियुक्ती प्राधिकारी (पदनाम, गट)	किरकोळ शिक्षा करण्यास सक्षम प्राधिकारी (पदनाम, गट)	जबर शिक्षा करण्यास सक्षम प्राधिकारी (पदनाम, गट)	अपिलीय प्राधिकारी
प्रशासन विभाग					
१	राजपत्रित गट-अ	मा.मुख्यमंत्री	अ) पे बँड - एस-२३ (रु.६७७००-२०८७००) व त्यापेक्षा अधिकच्या वेतन संवर्गातील अधिकारी यांचेसाठी विभागाचे प्रभारी मंत्री	मा.मुख्यमंत्री	मा. राज्यपाल
	राजपत्रित गट-अ	विभागाचे प्रभारी मंत्री	ब) पे बँड - एस-२० (रु.५६१००-१७७५००) व त्यापेक्षा कमी वेतनाचे संवर्गातील गट-अ मधील राजपत्रित अधिकारी यांचेसाठी प्रशासकीय विभाग प्रमुख	विभागाचे प्रभारी मंत्री	मा. राज्यपाल

अ. क्र.	पदनाम गट (अ/ब/क/ड)	नियुक्ती प्राधिकारी (पदनाम, गट)	किरकोळ शिक्षा करण्यास सक्षम प्राधिकारी (पदनाम, गट)	जबर शिक्षा करण्यास सक्षम प्राधिकारी (पदनाम, गट)	अपिलीय प्राधिकारी
			म्हणून सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य		
२	राजपत्रित गट-ब	विभागाचे प्रभारी मंत्री	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य	विभागाचे प्रभारी मंत्री	मा. राज्यपाल
३	अराजपत्रित गट ब व गट क	संबंधित विभागाचे विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था	संबंधित विभागाचे विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था	संबंधित विभागाचे विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था
	अराजपत्रित गट ब व गट क (सहकार आयुक्तालय कार्यालयाची आस्थापना)	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था (मुख्यालय) पुणे	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, महाराष्ट्र शासन

अ. क्र.	पदनाम गट (अ/ब/क/ड)	नियुक्ती प्राधिकारी (पदनाम, गट)	किरकोळ शिक्षा करण्यास सक्षम प्राधिकारी (पदनाम, गट)	जबर शिक्षा करण्यास सक्षम प्राधिकारी (पदनाम, गट)	अपिलीय प्राधिकारी
४	गट -ड	संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था	संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था	संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था	संबंधित विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था
	गट- ड (सहकार आयुक्तालय कार्यालयाची आस्थापना)	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था (मुख्यालय) पुणे	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, महाराष्ट्र शासन
लेखापरिक्षण विभाग					
१	राजपत्रित गट अ	मा.मुख्यमंत्री	पेबॅंड - एस-२३ (रु.६७७००-२०८७००) व त्यापेक्षा अधिकच्या वेतन संवर्गातील अधिकारी यांचेसाठी विभागाचे प्रभारी मंत्री	मा.मुख्यमंत्री	मा. राज्यपाल
	राजपत्रित गट अ	विभागाचे प्रभारी मंत्री	पेबॅंड - एस-२० (रु.५६१००-१७७५००) व त्यापेक्षा कमी वेतनाचे संवर्गातील गट-अ मधील राजपत्रित	विभागाचे प्रभारी मंत्री	मा. राज्यपाल

अ. क्र.	पदनाम गट (अ/ब/क/ड)	नियुक्ती प्राधिकारी (पदनाम, गट)	किरकोळ शिक्षा करण्यास सक्षम प्राधिकारी (पदनाम, गट)	जबर शिक्षा करण्यास सक्षम प्राधिकारी (पदनाम, गट)	अपिलीय प्राधिकारी
			अधिकारी यांचेसाठी प्रशासकीय विभाग प्रमुख म्हणून सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य		
२	राजपत्रित गट ब	विभागाचे प्रभारी मंत्री	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य	विभागाचे प्रभारी मंत्री	मा. राज्यपाल
३	गट-ब (अराजपत्रित), गट-क व गट-ड	संबंधित विभागाचे विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (लेखापरिक्षण)	संबंधित विभागाचे विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (लेखापरिक्षण)	संबंधित विभागाचे विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (लेखापरिक्षण)	सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०६१७१२४२४६५५०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नितिन गायकवाड)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

२. मा. राज्यमंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.प्रधान सचिव (सहकार व पणन) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
४. उप सचिव/अवर सचिव (५-स), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. उप सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग (वि.चौ.-१), मंत्रालय, मुंबई
६. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
७. निवडनस्ती (५-स)